

ber 2020 geïmplementeerd zijn. Een voorontwerp van wet voor de Nederlandse implementatie is onderdeel geweest van een internetconsultatie (www.internetconsultatie.nl/telecomcode) en heeft bijna 1200 reacties opgeleverd. In belangrijke mate volgt het voorontwerp de bepalingen van de richtlijn (zie *KwartaalSignaal* 152). Het is gebruikelijk dat bij de implementatie van Europese telecomregels wordt afgezien van ‘gold plating’, het toevoegen van aanvullende regels. Dit betekent dat de richtlijn vrijwel ongewijzigd in de bestaande Telecommunicatiewet wordt gepast. Waarom dan toch zoveel reacties? Het merendeel blijkt betrekking te hebben op de invoering van de nieuwe vijfde generatie van mobiele netwerken, 5G. Massaal wordt gewezen op de mogelijke gezondheidsrisico’s van 5G. De vele reacties staan niet op zich, ook diverse gemeenten hebben zich in de discussie gemengd, er zijn Kamervragen gesteld en de Tweede Kamer heeft zich al over het vraagstuk gebogen en er komt waarschijnlijk een nieuw advies van de gezondheidsraad. De gezondheidsraad heeft een speciale commissie die zich bezig houdt met ‘elektromagnetische straling’, waaronder mobiele netwerken/telefoons vallen, maar ook hoogspanningsmasten. In een eerder jaarbericht van het adviesorgaan werd onder andere gesteld dat er geen oorzakelijk verband is tussen blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden en het optreden van lichamelijk onverklaarde klachten (www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2009/03/19/elektromagnetische-velden-jaarbericht-2008). Ook bij de invoering van eerdere mobiele technologie (3G/4G) waren er zorgen over gezondheidsrisico’s en probeerden gemeenten via lokaal vergunningsbeleid de uitrol van mobiele netwerken tegen te gaan. Dit werd door de rijksoverheid ongedaan gemaakt door de vraag van gezondheidsrisico’s tot nationaal beleid te bestempelen en de uitrol van bijvoorbeeld zenders en zendmasten onderhevig te maken aan nationale regels (zie onder meer: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/antennes/plaatsing-van-antennes-en-inspraak). Het ligt in de lijn der verwachting dat de invoering van 5G op dezelfde wijze benaderd blijft worden en er geen of nauwelijks bijzondere regels zullen komen. Er is ook geen wetenschappelijk onderzoek waaruit relevante gezondheidsrisico’s blijken, zo valt af te leiden uit een speciale (semi)overheidswebsite over stralingsrisico’s (www.kennisplatform.nl). Volgens metingen blijven de eerste 5G zenders bovendien binnen de limieten (www.agentschaptelecom.nl/actueel/nieuws/2019/09/24/metingen-bij-5g-testlocaties-binnen-de-limiet).

De ACM publiceerde het jaarverslag netneutraliteit over 2018-2019 (www.acm.nl/nl/publicaties/jaarverslag-netneutraliteit-2018-2019). Voor de ACM was netneutraliteit in het afgelopen jaar een speerpunt, dat onder meer tot uitdrukking kwam via nieuwe beleidsregels over de transparantie van internetsnelheden en actieve betrokkenheid op Europees niveau via BEREC, het samenwerkingsverband van Europese *telecom regulators*. Ook was er de procedure rond de dienst Datavrije Muziek van T-Mobile, die erin resulteerde dat deze ‘zero rating’-dienst blijvend kon worden aangeboden. In het komende jaar

TELECOMMUNICATIERECHT

AAK20199001

N.A.N.M. van Eijk

Wet- en regelgeving

Vorig jaar kwam de Europese richtlijn 2018/1972 tot stand. Deze richtlijn, die de pretentieuze titel ‘Europees wetboek voor elektronische communicatie’ heeft, omvat een update van de bestaande Europese regels voor de telecommunicatiesector. De richtlijn moet voor 21 decem-

wil de ACM zich richten op de update van de BEREC-richtsnoeren voor netneutraliteit, de impact van 5G en een meetsysteem voor internetsnelheid dat consumenten een beter inzicht moet geven in hun internettoegangsdienst.

Jurisprudentie

Het Hof van Justitie heeft in twee zaken geoordeeld over de vraag of diensten van Skype en Google vallen onder de Europese telecomregels. Het gaat om een oud dispuut: wanneer bedrijven onder de regels vallen zijn zij gehouden om deze in acht te nemen en is het toezicht van de *telecom regulators* op hen van toepassing. Internetbedrijven die onder andere telefoondiensten aanbieden over het internet, ook wel Voice over IP (VoIP) genoemd, claimen dat zij buiten het reguleringskader vallen. Bij Skype speelt mee dat niet alleen via het internet met andere Skype-gebruikers kan worden gecommuniceerd, maar dat via de dienst 'Skype-Out' ook gebeld kan worden met gebruikers op gewone/gereguleerde (mobiele) telefoonnetwerken. Het hof weegt in de twee zaken – die gaan over Skype(Out) en Google Gmail – dezelfde regels maar komt tot een verschillende uitkomst (respectievelijk HvJ EU 5 juni 2019, zaak C-142/18, ECLI:EU:C:2019:490 en HvJ EU 13 juni 2019, zaak C-193/18, ECLI:EU:C:2019:498). SkypeOut valt vanwege de koppeling met de wel gereguleerde netwerken onder de Europese regels, maar Gmail valt erbuiten. Zie onder 'literatuur' een verwijzing naar een uitgebreide bespreking van beide zaken. Directe consequentie van de uitspraken is dat Skype zich bij de ACM heeft gemeld en haar SkypeOut-dienst inmiddels is geregistreerd als een openbare telecommunicatiedienst (www.acm.nl/nl/publicaties/skypeout-geregis-treerd-als-openbare-elektronische-communicatiedienst).

Literatuur

- S. Gijrath, 'Skype & Google: Elektronische communicatiedienst of niet?', *Mediaforum* 2019, afl. 4, p. 122-129;
- H. Hobbelen, F. Cunningham & B. Vleeshouwers, 'Disruptors reguleren? Vormgeven aan Europese communicatie en mediaregelgeving en mededingingsbeleid in een nieuw tijdperk (deel 1)', *Mediaforum* 2019, afl. 4, p. 130-133;
- M. Poulus, 'De val van de cookiewall? Over de (on)houdbaarheid van cookiemuren onder de AVG, de e-Privacy-richtlijn en de toekomstige e-Privacyverordening', *Tijdschrift voor Internetrecht* 2019, afl. 3-4, p. 93-102;
- H. Modderkolk, *Het is oorlog maar niemand die het ziet*, Amsterdam: Uitgeverij Podium 2019, 256 p.

Slot

Dit is mijn laatste bijdrage aan het *KwartaalSignaal*. Over telecommunicatie schreef ik voor het eerst in *Katern* 42 van maart 1992. Meer dan honderd bijdragen later zit het erop, ik ben sinds 1 november voorzitter van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD). Het was een voorrecht en genoeg!